

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ

Α. Φλωρόπουλου

για μαθητές με απαιτήσεις

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42

• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 14 Δεκεμβρίου 2024

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

α. σχολ. βιβλ. σελ. 46: «Η ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης στην Ελλάδα, μιας πόλης με σημαντικό –για τα μέτρα της περιοχής– βιομηχανικό υπόβαθρο και με κοσμοπολίτικο χαρακτήρα, αποτέλεσε σημείο αναφοράς για το εργατικό κίνημα. Η μεγάλη πολυεθνική εργατική οργάνωση της πόλης, η Φεντερασιόν, με πρωτεργάτες σοσιαλιστές από την ανοιχτή σε νέες ιδέες εβραϊκή κοινότητα της πόλης, αποτέλεσε σημαντικό δίαυλο για τη διάδοση σοσιαλιστικής και εργατικής ιδεολογίας στη χώρα.»

β. σχολ. βιβλ. σελ. 53: «Το πολεοδομικό συγκρότημα της Αθήνας ξεπέρασε, με την έλευση των προσφύγων, το 1.000.000 κατοίκους και, φυσικά, δεν μπορούσε πλέον να υδρεύεται με το χρονολογούμενο από τους ρωμαϊκούς χρόνους Αδριάνειο Υδραγωγείο. Τη λύση του ζητήματος ανέλαβε το 1925 η αμερικανική εταιρεία ΟΥΛΕΝ, με την κατασκευή του φράγματος και της τεχνητής λίμνης στο Μαραθώνα.»

γ. σχολ. βιβλ. σελ. 216, 215: «Το πιο σημαντικό έργο της αρμοστείας του Αλέξανδρου Ζαΐμη είναι ότι οργανώθηκε για πρώτη φορά η Πολιτοφυλακή της Κρήτης, δηλαδή ο πρώτος στρατός του νησιού (1907), με Έλληνες αξιωματικούς που προηγουμένως θα παραιτούνταν από τον ελληνικό στρατό, που εξελίχθηκε σε αξιόλογη δύναμη, όπως φάνηκε αργότερα στους Βαλκανικούς πολέμους 1912 - 1913.»

ΘΕΜΑ Α2

ε
γ
β
α
δ

ΘΕΜΑ Β1

σχολ. βιβλ. σελ. 46

«Οι διαφορές του αγροτικού προβλήματος στην Ελλάδα, σε σχέση με γειτονικές ή άλλες ευρωπαϊκές χώρες, οφείλονταν στις ιστορικές ιδιομορφίες της ελληνικής ανάπτυξης. Το ίδιο ισχύει και για το εργατικό κίνημα. Στο τέλος του 19ου αιώνα συναντάμε στην Ελλάδα σοσιαλιστικές ομάδες και εργατικές ομαδοποιήσεις. Η πολιτική και κοινωνική τους επιρροή ήταν σαφώς μικρότερη από εκείνη που άσκησαν αντίστοιχα κινήματα σε βιομηχανικές χώρες της Δύσης αλλά και σε βαλκανικές (π.χ. Βουλγαρία). Η απουσία μεγάλων σύγχρονων βιομηχανικών μονάδων οδήγησε σ' αυτήν την καθυστέρηση από κοινού με άλλους παράγοντες. Στα μεγάλα δημόσια έργα της περιόδου, σημαντικό

ποσοστό του εργατικού δυναμικού προερχόταν από το εξωτερικό (στη διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου εργάστηκαν πολλοί Ιταλοί) ή ήταν πρόσκαιρης, βραχύχρονης απασχόλησης. Πιο σταθερό εργατικό δυναμικό δούλεψε στις μεταλλευτικές επιχειρήσεις, όπου και εκδηλώθηκαν οι πρώτες καθαρά εργατικές εξεγέρσεις (Λαύριο, 1896). Στον ιδεολογικό τομέα η επικράτηση της Μεγάλης Ιδέας εμπόδιζε την ανάπτυξη και διάδοση ιδεολογιών με κοινωνικό και ταξικό περιεχόμενο.»

ΘΕΜΑ Β2

α. σχολ. βιβλ. σελ. 27-28: «Το μεγάλο βήμα για την ίδρυση τραπεζικού ιδρύματος έγινε το 1841, με την ίδρυση της Εθνικής Τράπεζας. Τα κεφάλαια για την ίδρυσή της προήλθαν κυρίως από το εξωτερικό, ενώ έντονη ήταν η παρουσία κρατικών παραγόντων στις ιδρυτικές διαδικασίες. Οι κύριοι μέτοχοι της Τράπεζας ήταν ο κεφαλαιούχος Εϋνάρδος, το ελληνικό κράτος (20% του αρχικού κεφαλαίου), Έλληνες έμποροι και επιχειρηματίες της διασποράς, ξένες προσωπικότητες από το χώρο της οικονομίας αλλά και της πολιτικής. Θεμελιωτής της και πρώτος διοικητής υπήρξε ο Γεώργιος Σταύρου. Στις επόμενες διευρύνσεις του κεφαλαίου της Τράπεζας άρχισαν να μετέχουν κεφαλαιούχοι, έμποροι κυρίως, του ελληνικού χώρου (Σκουζές, Ράλλης κ.λπ.). Η δραστηριότητά της στα πρώτα στάδια ήταν μάλλον χωρίς σαφή προσανατολισμό, καθώς οι συνθήκες που επικρατούσαν στην ελληνική οικονομία δεν ήταν δυνατόν να αλλάξουν με ταχείς ρυθμούς. Το μεγάλο της πλεονέκτημα και ταυτόχρονα η κύρια πηγή εσόδων της ήταν το εκδοτικό δικαίωμα, η δυνατότητα της να εκδίδει τραπεζογραμμάτια, χαρτονομίσματα δηλαδή, για λογαριασμό του ελληνικού κράτους. Το τελευταίο μάλιστα ενίσχυε ή και επέβαλλε την κυκλοφορία τους.»

β. σχολ. βιβλ. σελ. 213: «Οι Μεγάλες Δυνάμεις δεν τήρησαν ενιαία στάση έναντι των επαναστατών. Οι περισσότερες ανέμεναν τις εξελίξεις και μόνο η Ρωσία υποστήριζε φανερά τον Πρίγκιπα. Ρωσικό πολεμικό κανονιοβόλησε επανειλημμένα τις θέσεις των επαναστατών στο Θέρισο, χωρίς όμως κανένα αποτέλεσμα. Ο Βενιζέλος είχε σωστά εκτιμήσει τη διεθνή πολιτική και ήταν βέβαιος ότι οι Μεγάλες Δυνάμεις ήταν αδύνατο να συμφωνήσουν στην τήρηση ενιαίας στάσης έναντι του κινήματος. Αρκούσε και μια μόνο διαφωνία, για να ματαιωθεί η συντονισμένη δράση των ξένων στρατευμάτων. Εξάλλου, οι Δυνάμεις δεν μπορούσαν να παραβλέψουν τον κίνδυνο εμφύλιου πολέμου, που θα γενικευόταν στην Κρήτη με αφορμή τη δική τους ανάμειξη. Ο παλαίμαχος πολιτικός Ιωάννης Σφακιανάκης, σε πάνδημο συλλαλητήριο στο Ηράκλειο (21 Μαρτίου 1905) μίλησε ανοικτά για την απαράδεκτη ξένη ανάμειξη και κάλεσε το λαό σε καθολική συμπαράσταση προς τους επαναστάτες.»

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

σχολ. βιβλ. σελ. 50

α. Το Νοέμβριο του 1920 η φιλοσυμμαχική κυβέρνηση του Βενιζέλου έχασε τις εκλογές και την εξουσία ανέλαβαν τα φιλοβασιλικά κόμματα που έσπευσαν να επαναφέρουν τον ανεπιθύμητο στους Συμμάχους βασιλιά Κωνσταντίνο. Οι Σύμμαχοι, σε αντίποινα, έσπευσαν να αποσύρουν την κάλυψη του χαρτονομίσματος και έτσι, ένα σημαντικό τμήμα

της νομισματικής κυκλοφορίας βρέθηκε χωρίς αντίκρισμα. Επιπλέον, από το 1918 και μετά, ο κρατικός ισολογισμός έκλεινε με παθητικό, ενώ ταυτόχρονα η παρουσία στη Μικρά Ασία εξελίχθηκε σε σκληρό και δαπανηρό πόλεμο. Οι προσπάθειες του πρωθυπουργού της Ελλάδας Δ. Γούναρη για δάνεια από το εξωτερικό ναυαγούν, καθώς οι Αγγλογάλλοι αρνούνται οποιοδήποτε δάνεια προς την Ελλάδα μετά την επιστροφή του βασιλιά Κωνσταντίνου στη χώρα, όπως μας πληροφορεί το κείμενο Α. Το Μάρτιο του 1922 τα δημοσιονομικά δεδομένα έφτασαν σε πλήρες αδιέξοδο το οποίο αντιμετωπίστηκε με έναν απρόσμενο τρόπο.

Λίγους μήνες πριν από την κατάρρευση του Ελληνικού Μετώπου στη Μικρά Ασία, τον Απρίλιο του 1922, η Κυβέρνηση και συγκεκριμένα ο υπουργός Οικονομικών Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης προέβει σε ένα πρωτότυπο εσωτερικό αναγκαστικό δάνειο, όπως μας επιβεβαιώνουν και τα δύο κείμενα, με διχοτόμηση του χαρτονομίσματος. Το αριστερό τμήμα εξακολουθούσε να κυκλοφορεί στο 50% της αναγραφόμενης αξίας, ενώ το δεξιό ανταλλάχθηκε με ομολογίες του Δημοσίου. Για παράδειγμα οι 50 δρχ. αποκτούν ονομαστική αξία 25 δρχ. και οι υπόλοιπες 25 κατατίθενται στο δημόσιο ταμείο οδηγώντας τον έλληνα πολίτη να χάσει αιφνιδίως το μισό του νόμισμα (κείμενο Α).

β. Η επιχείρηση στέφθηκε από επιτυχία, το κράτος απέκτησε 1.200.000.000 δραχμές, όπως επιβεβαιώνουν και τα δύο κείμενα, αν και εξαιρέθηκαν από την εφαρμογή του ξένες εταιρείες και ξένοι υπήκοοι. Το πείραμα επαναλήφθηκε το 1926. Φυσικά, ο νομισματικός αυτός ελιγμός δεν στάθηκε ικανός να προλάβει τη Μικρασιατική καταστροφή και τις βαρύτατες συνέπειές της. Όπως σχολιάζει το κείμενο Β, αντιμετωπίστηκαν άμεσες κρατικές υποχρεώσεις μέχρι το φθινόπωρο του 1922, χωρίς όμως να λυθεί το οικονομικό πρόβλημα της χώρας. Ουσιαστικά επρόκειτο για έναν κρατικό παρεμβατικό μηχανισμό ο οποίος προστάτευσε βέβαια την εγχώρια παραγωγή και αναδιένειμε τον εθνικό πλούτο υπέρ των κρατικών πρωτοβουλιών και των αστών επιχειρηματιών, με αποτέλεσμα να ευνοηθεί η δημιουργία και η ανάπτυξη βιομηχανικών επιχειρήσεων. Όμως, η υποτίμηση της δραχμής δημιούργησε νομισματικό και δημοσιονομικό χάος και από διεθνή σκοπιά οδήγησε σε μία κατάσταση καχυποψίας και απομόνωσης της χώρας από τις χρηματαγορές.

ΘΕΜΑ Δ1

σχολ. βιβλ. σελ. 64

α. Με το αγγλικό κόμμα συμπαρατάχθηκαν πρόκριτοι, στρατιωτικοί, λόγιοι και έμποροι που είχαν σπουδάσει ή διαμείνει στη Δυτική Ευρώπη, με κύριο χαρακτηριστικό τους τις εθνικιστικές και δημοκρατικές ιδέες. Αισθάνονταν την ανάγκη ενός κράτους δικαίου, το οποίο θα τους εξασφάλιζε την περιουσία και τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες. Όπως υποστηρίζει το κείμενο Α, το πρόγραμμα το Αλ. Μαυροκορδάτου έμμεσα προωθούσε τα συμφέροντα της αστικής τάξης. Ως απαραίτητες προϋποθέσεις για τον διορισμό στο δημόσιο θεωρούσε τις γραφειοκρατικές ικανότητες, οπότε και την ηγεσία θα αναλάμβαναν γραφειοκράτες και έμποροι. Παράλληλα, σύμφωνα με το κείμενο Β, το πρόγραμμά του χαρακτηρίζεται και ως εθνικό με την έννοια αφενός ότι προωθούσε εθνικά αιτήματα και όχι κρατικά και αφετέρου ότι θεωρούσε του Έλληνες μόνους διαχειριστές των υποθέσεών τους, απόψεις οι οποίες εκφράζοντας από μετριοπαθείς Έλληνες και φιλελεύθερους της Δύσης.

β. Οι επιλογές του αγγλικού κόμματος επηρεάζονταν και από την αντίληψη ότι η Βρετανία αποτελούσε πρότυπο για την εξέλιξη της εσωτερικής κατάστασης της χώρας. Ως θεμελιώδεις αρχές του πολιτικού συστήματος, το αγγλικό κόμμα θεωρούσε το κοινοβουλευτικό αντιπροσωπευτικό σύστημα και τη διάκριση των εξουσιών, αρχές τις οποίες υποστήριξε σε όλη τη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα. Μάλιστα, ο Μαυροκορδάτος στα αιτήματά του προς τον Όθωνα το 1841 ζητούσε την κατάργηση του ανακτοβουλίου, την απομάκρυνση των Βαυαρών, την ανάθεση του υπουργείου Στρατιωτικών σε Έλληνα και την προεδρία του υπουργικού συμβουλίου σε υπεύθυνο υπουργό χωρίς βασιλικές παρεμβάσεις (κείμενο Β).

Ο Μαυροκορδάτος στην αρχή ήθελε να οριστεί η κρατική οργάνωση με γραπτό σύνταγμα, αργότερα όμως τροποποίησε τη θέση του και έβλεπε το σύνταγμα ως την τελική πράξη μιας σειράς εσωτερικών μεταρρυθμίσεων: εκλογή των κοινοτικών συμβουλίων, ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, ελευθερία του τύπου και συγκρότηση εθνικού στρατού. Επίσης επιζητούσε τον περιορισμό της κρατικής εξουσίας, ατομικές ελευθερίες και αυτοκέφαλη ελληνική εκκλησία, χωρίς δεσμεύσεις από το Πατριαρχείο. Σ' ένα δεύτερο στάδιο επιζητούσε γραπτό σύνταγμα, κράτος δικαίου και κοινοβουλευτικό έλεγχο των πράξεων της κυβέρνησης. Ήθελε τη συστηματική διαπαιδαγώγηση του λαού στο σεβασμό των νόμων και στη σωστή άσκηση της εξουσίας με την ορθή εφαρμογή των θεσμών και όχι απλώς με σύνταγμα, γι' αυτό και δεν ζητούσε άμεσα την εγκαθίδρυση συντάγματος καθεστώτος (κείμενο Β).

Το κείμενο Α αναφέρει πως επρόκειτο για ένα πρόγραμμα εσωτερικής ανάπτυξης, αύξησης του εμπορίου και της εμπορικής ναυτιλίας, επικοινωνιών και παιδείας. Ο Μαυροκορδάτος απέφευγε οποιαδήποτε αναφορά σε ατάκτους και έθετε την ανάγκη σύστασης σώματος πυροβολικού με διακίνηση της πυρίτιδας από εμπόρους και όχι οπλαρχηγούς. Με αυτόν τον τρόπο μετέθετε την ευθύνη του αλυτρωτισμού στην αστική τάξη και όχι στη στρατιωτική και παρουσιαζόταν ως συγκαλυμμένη προετοιμασία για πόλεμο. Γενικότερα, το αγγλικό κόμμα υποστήριζε την άσκηση μετριοπαθούς πολιτικής, τόσο ως προς τους στόχους όσο και ως προς τα μέσα.